

Elfde voortgangsrapportage passend onderwijs

Op 20 juni 2017 schreef staatssecretaris Sander Dekker, halverwege de invoering van passend onderwijs: 'Passend onderwijs is nu drie jaar ingevoerd, en halverwege de implementatiefase. Al met al zie ik dat we goed op weg zijn: nog niet alle doelen zijn bereikt, maar we hebben al veel positieve resultaten behaald. Ik concludeer dan ook dat het stelsel in de huidige vorm werkt en geen grote nadere stelselwijzigingen nodig zijn.'

De staatssecretaris onderbouwt zijn tevredenheid met tal van tabellen en verwijzingen naar activiteiten die er gaande zijn in de onderwijswereld. Dat er hard gewerkt wordt is echter geen garantie voor succes. Het doel van passend onderwijs wordt door de staatssecretaris beschreven vanuit de situatie voor de invoering van passend onderwijs: door het onduidelijke stelsel van lichte ondersteuning en zware ondersteuning, wat overigens termen zijn van na de invoering van passend onderwijs, vielen veel leerlingen tussen wal en schip. Het aantal thuiszitters heden ten dage wordt echter niet vermeld. Wel wordt beschreven welke activiteiten worden ondernomen om thuiszitters geplaatst te krijgen, maar de stijging van het aantal thuiszitters na de invoering van passend onderwijs wordt in de evaluatie niet geschreven.

Het doel van passend onderwijs is afgeleid vanuit de overeenkomst van Salamanca: integratie van gehandicapten in de maatschappij. In passend onderwijs is dit vertaald in: minder leerlingen in speciaal onderwijs. Als we de gegeven getallen in de evaluatie interpreteren moeten we helaas constateren dat 'het gaat goed' sterk gerelativeerd moet worden. De daling van het aantal leerlingen in so resp. Vso is tussen de 0,05% en 0,2 % gedaald. Het aantal leerlingen in Praktijk Onderwijs is echter gestegen. Daarnaast mag geconstateerd worden dat er in regulier (voortgezet) onderwijs veel leerlingen een aparte status hebben: structuurklassen, klassen of afdelingen voor hoogbegaafden, trajectklassen, klassen voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte enz. Het is de vraag of dit het antwoord is op de vraag naar integratie van leerlingen binnen de maatschappij. Wettelijk gezien worden deze leerlingen geteld als leerlingen in regulier onderwijs, maar de vraag is of plaatsing in dit soort groepen 'het kind op de juiste plek' als status mag dragen.

Getallen, aantallen, tabellen worden door de staatssecretaris positief vertaald. In een bijzin geeft hij aan dat 'het behoud van leerlingen in regulier onderwijs' absoluut een leerling per school betekent.

De evaluatie passend onderwijs levert kwantitatieve resultaten, maar geeft geen antwoord op de vraag of het welzijn van de leerlingen verbeterd of gewaarborgd is.

Bij de weergave van de tevredenheid van ouders wordt gemeld dat ouders redelijk tevreden zijn, maar als de getallen goed bekeken worden is die conclusie voorbarig, of helemaal onjuist. De tevredenheid is matig.

Op zorgelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld de werkdruk in het onderwijs en de thuiszitters meldt de staatssecretaris dat hierop ingezet moet worden.

Meer en meer wordt in de pedagogische en psychologische wetenschappelijke bijdragen het welzijn van de leerling en de relatie leraar-leerling benadrukt als fundament van onderwijs. Het tot nu toe streven naar SMART geformuleerde procedures, protocollen en fraaie tabellen wordt als 'achterhaald' beschouwd. Niet het hok waarin de kip zit is bepalend voor het succes van een stelselwijziging, maar het welzijn van de kip.

De staatssecretaris is verheugd over het samenwerken van speciaal onderwijs en regulier onderwijs. Inderdaad zitten de besturen van de onderwijsvormen in de samenwerkingsverbanden bij elkaar, maar dat zegt nog niets over de resultaten en kwaliteit van samenwerking. Het samenwerken tussen scholen voor speciaal onderwijs en regulier onderwijs is inderdaad een resultaat. Het werken met 12 leerlingen in so cluster 4 (gedragsstoornissen) is echter totaal iets anders dan werken in een klas in het regulier onderwijs met een enkele leerling met een forse gedragsstoornis. Specialisten, als ambulante begeleiders, gespecialiseerd in begeleiding in regulier onderwijs, zijn grotendeels wegbezuinigd.

De elfde evaluatie passend onderwijs geeft in getallen een vrij duidelijk beeld over de veranderingen in aantallen leerlingen in verschillende vormen van onderwijs. Gezien het stijgende aantal thuiszitters en het aantal leerlingen dat 'apart in regulier onderwijs' zit, is het enthousiasme over het resultaat halverwege het implementatieproces passend onderwijs minstens iets overdreven.

- Het evaluatierapport geeft kwantitatieve informatie, geen kwalitatief oordeel
- Het aantal leerlingen in speciaal onderwijs is nauwelijks gedaald
- Het aantal thuiszitters is gestegen
- Er zijn steeds meer aparte klasjes in regulier onderwijs
- De werkdruk onder leraren is hoog
- Leraren klagen over de enorme bureaucratie
- Er is geen zicht over de besteding van de zorggelden

Er wordt door leraren en samenwerkingsverbanden heel hard gewerkt, te hard, maar er wordt veel handelingsverlegenheid ervaren, met name t.o.v. gedragsproblemen.

Een schamel (of geen) resultaat van passend onderwijs, halverwege de implementatiefase. Uitgaand van het echte doel van passend onderwijs (het welzijn van elke leerling), afgeleid van de overeenkomst van Salamanca kan geconstateerd worden dat het evaluatierapport geen antwoord geeft en zelfs onterecht te optimistisch is op/ over de vraag of passend onderwijs een succes is.